

KORRALDUS

26.02.2024 nr DM-118193-12

Kivisalu Capital OÜ keskkonnakompleksloa nr KKL/319482 muutmine

1. OTSUS

Ettevõttele Kivisalu Capital OÜ (registrikood 11287855) Veelikse seafarmile (edaspidi käitis) on Keskkonnaamet väljastanud keskkonnakompleksloa 01.03.2011. Käitis asub Viljandimaal Mulgi vallas Veelikse külas.

Käitaja esitas kompleksloa muutmise taotluse 17.12.2021 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.12.2021 nr DM-118193-1 all), mille peale algatas Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise 13.04.2022 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS nr DM-118193-2 all). Keskkonnamõju hindamise aruanne tunnistati nõuetele vastavaks ning vastav teade Ametlikes Teadaannetes ilmus 17.08.2023, pärast mida jätkus kompleksloa muutmise menetlus.

Lähtudes alltoodust, käitaja poolt esitatud andmetest, THS[1] § 3 lg 1, § 27, § 41, § 42 lg 1, § 44 lg 1 kuni 4, keskkonnaministri 17.12.2019 määruse nr 73 „Keskkonnakompleksloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnakompleksloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 2 lg 2 ning koosõlas KeÜS[2] § 40 lg 3 ja 4, § 41 lg 3, § 59 lg 2 p 4, HMS[3] § 54, § 56, § 64 lg 1 ja 2, § 68 lg 2, § 70 ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 “Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 16 punktidega 1.4, 2.2.2, 2.2.3 ja 3.5 otsustan:

1. Kivisalu Capital OÜ (registrikood 11287855) keskkonnakompleksloas nr KKL/319482 muuta andmeid tabelites 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 20, 21, 24, 27, 28, 29, 42, 44, 49, 51, 53, 54, 57, 58 ning jätta andmed teistes tabelites muutmata.

2. Väljastada Kivisalu Capital OÜ Veelikse seafarmile muudetud keskkonnakompleksloa nr KKL/319482 terviktekst (lisatud).

[1] Tööstusheite seadus

[2] Keskkonnaseadustiku üldosa seadus

[3] Haldusmenetluse seadus

2. ASJAOLUD

Haldusmenetluse seadus (edaspidi HMS) § 14 ja § 35 lg 1 p 1 kohaselt algab haldusmenetlus haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks taotluse esitamisega haldusorganile. Avatud menetluse puhul, lähtudes HMS § 47 lg 1 kirjaliku taotluse esitamisega. Eelnevast lähtudes ja kooskõlas HMS § 4 ja § 56 lg 3 otsustab haldusorgan haldusakti andmise kaalutusõiguse kohaselt, kui see volitus on seadusega antud.

Kivisalu Capital OÜ esitas Keskkonnaametile kompleksloa nr KKL/319482 muutmise taotluse 17.12.2021 (registreeritud Keskkonnaameti infosüsteemis KOTKAS 17.12.2021 nr DM-118193-1 all). Käitaja poolt edastatud taotlus vastas/vastab tööstusheite seaduse § 28-29 nõuetele ja Keskkonnaamet algatas avatud menetluse.

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi KeÜS) § 59 lg 4, § 48¹, § 52 ja THS § 41 lg 1, § 42 lg 1 ja § 44 lg 1 kohaselt peab keskkonnakompleksloa andmisel/andmisest keeldumisel (sh. muutmisel/muutmisest keeldumisel) arvestama mitmeid eri komponente (st. esineb kaalutusõiguse rakendamise vajadus/võimalus). HMS § 64 lg 1 teine lause sätestab, et haldusakti kehtetuks tunnistamise kohta sätestatud kohaldatakse ka haldusorgani poolt haldusakti muutmise ja haldusakti kehtivuse peatamise suhtes. Eelnevast lähtudes ja kooskõlas HMS § 64 lg 2 otsustab haldusorgan muuhulgas haldusakti muutmise kaalutusõiguse kohaselt. HMS § 68 lg 2 kohaselt otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise haldusorgan, kelle pädevuses oleks haldusakti andmine kehtetuks tunnistamise ajal. Vastavalt tööstusheite seaduse §-le 27 annab kompleksloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaametil (edaspidi nimetatud ka loa andja) pädevus muuta kompleksloa tingimusi. Lähtudes KeÜS § 59 lg 4 ja lg 5 viiakse käesolev menetlus läbi järgides avatud menetluse korda, kuna muudatus ülesseatud tootmisvõimsuses ja heiteallikate struktuuris võivad mõjutada keskkonnariski (vt. ka KeÜS § 4) suurust.

Kompleksloa muutmise on tingitud käitise laiendamisest kui ka suurendada ülesseatud tootmisvõimsust Veelikse sigalas 3049 nuumsea võrra. Lisaks uuendati käitises kasutatava toorme ja abimaterjalide liike ja kasutuskoguseid; suurendati põhjaveevõttu puurkaevust Veelikse sigala (6976); uuendati puurkaevu Veelikse sigala (6976) seire nõudeid; täpsustati saasteallikate heitkoguseid vastavalt kehtivale eriheitel põhineval meetodil; uuendati käitises kasutatav kütusekoguseid ning kasutatava energia koguseid.

HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiiresti, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, THS § 27 alusel annab kompleksloa Keskkonnaamet. Seega, KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 27 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena niisuguse veisefarmi püstitamise, kus saab kasvatada rohkem kui 600 piimalehma. KeHJS § 6 lg 1 p 35 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena KeHJS § 6 lg 1 p 1-34 nimetatud tegevuse või käitise muutmise, kui tegevuse või käitise muutmine vastab KeHJS § 6 lõikes 1 sätestatud võimalikele künnistele.

KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse KMH selle vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle KMH algatamata, kui eelhindangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole varem kavandatava tegevuse KMH-d ega KSHd läbi viidud.

Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 1 p-le 27 ja p 35, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2 ja 3, tööstusheite seaduse § 27 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 16 „Keskkonnaameti veeosakonna põhimäärus“ punktiga 2.2.2 ja Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkirja nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“ algatas Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise Kivisalu Capital OÜ kompleksloa taotlusele (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis 13.04.2022 dokumendi nr DM-118193-2 all).

Keskkonnaamet tunnistas Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks 16.08.2023 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendi- ja sisehaldussüsteemis 16.08.2023 dokumendi nr 6-3/23/6925-14 all) ning kompleksloa muutmise menetlus jätkus.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 40 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Vastavalt HMS § 48 lg 2 ei või tähtaeg ettepankute ja vastuväidete esitamiseks olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates.

THS § 31 lõike 4 kohaselt edastab loa andja kompleksloa eelnõu viivitamata pärast selle valmimist käitise asukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele. Keskkonnaamet edastas 02.02.2024 kirjaga nr DM-118193-10 Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala kompleksloa muutmise otsuse ning muudetud kompleksloa eelnõud Mulgi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Mulgi Vallavalitsus ei avaldanud oma arvamust kompleksloa muutmise otsusele ning muudetud kompleksloa eelnõudele.

Keskkonnaamet edastas 02.02.2024 kirjaga nr DM-118193-10 ettevõttele Kivisalu Capital OÜ

kompleksloa muutmise otsuse ning muudetud kompleksloa eelnõud arvamuse avaldamiseks.

Keskkonnaamet edastas 12.02.2024 kirjaga nr DM-118193-10 naaberkinnistute omanikele kompleksloa muutmise otsuse ja muudetud kompleksloa eelnõud seisukohavõtuks. Naaberkinnistute omanikud ei avaldanud oma arvamust.

THS § 34 lõike 1 kohaselt teatab Keskkonnaamet kompleksloa andmise või andmisest keeldumise otsuse ja kompleksloa eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel. Keskkonnaamet avaldas avaliku teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 05.02.2024.

THS § 34 lõike 3 kohaselt teatab Keskkonnaamet kompleksloa eelnõu valmimisest ka ajalehes, milles avaldati teade kompleksloa taotluse menetlusse võtmisest. Teade eelnõude valmimisest ilmus kohalikus ajalehes Sakala 06.02.2024.

3. KAALUTLUSED

Lähtudes THS § 1 lg 1, KeÜS § 40 lg 3 ja 4 toodud põhimõtetest/eesmärkidest on Keskkonnaamet muuhulgas vaadanud läbi käitaja poolt keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu 17.12.2021 esitatud taotluse (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.12.2021 nr DM-118193-1), menetluse käigus kogutud muu teabe, õigusaktide nõuded ning kehtivast sigade intensiivkasvatuse PVT-järeldustest ja horisontaalsest PVT-viitedokumendist tulenevad parima võimaliku tehnika nõuded. Samuti analüüsiti käitaja poolt esitatud taotlust THS § 26 toodud käitise kasutamise üldpõhimõtetest lähtuvalt ning kontrolliti keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 52 lg 1 ning lg 2 nimetatud kompleksloa andmisest/muutmisest keeldumise aluste esinemist/mitte esinemist. Lisaks võeti kaalutlustes arvesse Kivisalu Capital OÜ Veelikse sigala KMH aruandes toodud tulemusi (registreeritud Keskkonnaameti dokumendi- ja sisehaldussüsteemis 16.08.2023 dokumendi nr 6-3/23/6925-14 all).

Ülaltoodu kokkuvõttena on Keskkonnaamet seisukohal, et käitises planeeritud tegevus vastab THS § 26 nimetatud käitise kasutamise üldpõhimõtetele, õigusaktide ja PVT-järelduste nõuetele ning ei esine KeÜS § 52 lg 1 ning lg 2 nimetatud kompleksloa andmisest/muutmisest keeldumise aluseid. Muutused käitises ei suurenda vähendamist vajava keskkonnahäiringu tekkimise võimalikkust ehk keskkonnariski tekkimise võimalikkust selliselt, et oleks vaja ettevaatuspõhimõttest lähtuvalt rakendada erakorralisi meetmeid. See tähendab, et käitise keskkonnamõjusid on võimalik efektiivselt ohjata keskkonnakompleksloast tulenevate tavapärase meetmete/nõuetega (õigusaktidega ja PVT-nõuetega), ilma vajaduseta otsida/kasutada tehnikaid, mille kasutamine oleks kulusid ja eeliseid arvesse võttes majanduslikult ja tehniliselt käitajale koormavam (nt. kujunemisjärgus tehnikad või rohkemate olemasolevate parimate võimalike tehnikate kombineerimine).

Kooskõlas THS § 41 lg 1, § 42 lg 1, § 44 lg 1-4 ja keskkonnaministri 17.12.2019 määruse nr 73 „Keskkonnakompleksloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnakompleksloa taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi nimetatud määrus nr 73) § 2 lg

2, võttes muuhulgas arvesse käitaja poolt esitatud teabe ja menetluse käigus kogutud muu teabe (kui seda koguti), annab Keskkonnaamet kompleksloa järgmistel kaalutlustel:

Parim võimalik tehnika ja heite vältimiseks või vähendamiseks kavandatav tehnika

THS § 42 lg 1 ja § 44 lg 1 kohaselt peab loa andja kompleksloa andmisel ja nõuete määramisel lähtuma käitises toimuvale tegevusele või tootmisprotsessi liigile kohalduvatest PVT-järeldustest. Tulenevalt THS § 8 lg 3 ja 4 ja koostoimes THS § 166 on PVT määratlemisel ja loa nõuete sätestamisel aluseks võetud KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks (kättesaadavad interneti aadressilt - http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/302/oj). Keskkonnaameti analüüs ja hinnang PVT nõuete täitmise kohta on kirjas kompleksloa tabelis 5. „Kasutusel oleva keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KKJS), seadmete ja tehnoloogia vastavus PVT-järeldustes kirjeldatud või muule loa andja poolt määratud parimale võimalikule tehnikale (edaspidi PVT)”. Keskkonnaameti hinnangul vastab käitises planeeritav tegevus esmastele PVT nõuetele. Kompleksloa tabelis 5 muudetakse käitises planeeritava tegevuse kirjeldusi ning nende vastavust parimale võimalikule tehnikale.

Oluliseimateks muudatusteks on:

- suurendatakse loomakohtade arvu 4115 kohalt 7164 nuumsea kohale;
- rajatakse uus ringja põhiplaaniga vedelsõnnikuhoidla;
- ehitatakse kaks uut laudahoonet;
- rekonstrueeritakse kolm laudahoonet.

8 kuuga tekib käitises ca 7 146 m³ vedelsõnnikut. Olemasoleva vedelsõnnikuhoidla mahutavus on ca 4 500 m³ ning planeeritava ringja põhiplaaniga vedelsõnnikuhoidla mahutavus on samuti 4 500 m³. Lisaks saab vedelsõnnikut hoiustada põrandaalustes sõnnikukanalites, mille mahutavus on ca 3 000 m³. VeeS § 164 kohaselt peab käitises olema sõnnikuhoidlad, mis mahutavad ära vähemalt 8 kuu sõnniku ja virtsa. Käitajal on täidetud VeeS tulenevad nõuded sõnniku hoiustamisel.

Sõnniku äravedu ja laotamine on reguleeritud lepingutega, käitises sõnnikulaotamist ei toimu.

Kompleksloa tabelis 7 „Heite ja jäätme tekke vältimise või vähendamise ning pinnase kaitse meetmed ja kavandatav tehnika“ on Keskkonnaamet meetmete määramisel lähtunud kompleksloa taotlusmaterjalis toodust ja lisanud iseseisvalt meetmeid (lähtudes PVT-järeldustest, õigusaktides sätestatust ja keskkonnamõjude hindamise tulemist (vt. korralduse alajaotus 3.1 „Keskkonnamõju hindamine“ toodud keskkonnameetmed) ning muutnud ja/või täiendanud ettevõtte poolt iseseisvalt valitud meetmeid vastavalt nimetatud tabeli eesmärgist ja ülesehitusest. Samuti kehtestatakse kooskõlas THS § 41 lg 1 ja lg 2 p 7, § 42 lg 1 ja § 44 lg 1 lubatud heite piirväärtus ammoniaagile ning lubatud keskkonnatoime tasemed sõnnikuga eritatava üldlämmastiku (väljendatakse N-na) ja üldfosfori (väljendatakse P₂O₅-na) jaoks.

Toorme, abimaterjalide, pooltoodete või kemikaalide säilitamine ja kasutamine

Kompleksloa tabelites 8 "Tootmisprotsessis kasutatavad ohtlikke aineid mittesisaldavad toore, abimaterjalid või pooltooted" ja tabelis 9 "Tootmisprotsessis kasutatavad ohtlikke aineid sisaldavad toore, abimaterjalid või pooltooted" uuendati käitises kasutatavate toormete koguseid.

Kompleksloa tabelis 11 "Ohtlikke aineid ja segusid ning tooret sisaldavate mahutite ja hoidlate kirjeldus" uuendati käitises olemasolevate mahuteid ning meetmeid mis aitavad vältida ja/või vähendada keskkonnariski.

Käitise veekasutust ja veeheidet käsitlevad andmed

Kompleksloa tabelis 13 "Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa" muudetakse puurkaevust Veelikse sigala (6976) veevõtu koguseid.

Käitises on põhjavee võtmiseks puurkaev Veelikse sigala (6976). Vett on vaja sigade joogiveeks ning tehnoloogiliseks ja olmeveeks. Kompleksloaga lubatud põhjaveevõtt on 5 685 m³/kvartalis ja 22 740 m³/aastas. Puurkaevust Veelikse sigala (6976) lubatud põhjaveevõttu soovitakse suurendada 6 590 m³/kvartalis ning 26 360 m³/aastas. Keskkonnaamet analüüsis puurkaevu (katastri number 6976) tootlikkust ning võrdles seda ettevõtte poolt soovitud veevõtu numbritega. Nimetatud puurkaevu tootlikkus on Keskkonnaagentuuri poolt hallatava infosüsteemi VEKA (<http://veka.eelis.ee>) kohaselt 1,5 l/s ning ettevõtte soov on taotluse kohaselt tarbida keskmiselt päevas 72,2 m³. Keskkonnaamet jõudis järeldusele, et on võimalik lubada veevõttu taotletud mahus. Põhjaveet võetakse Kesk-Devoni põhjaveekogumi Lääne-Eesti vesikonnast.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava (2022-2027) kohaselt on Kesk-Devoni põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas koondseisund (keemiline ja koguseline) 2020. aastal hinnatud heaks. Eeldatavasti ei mõjuta käitise käitamiseks ning majapidamiste varustamiseks vajaliku põhjavee võtmine kuni 72,2 m³/ööpäevas põhjavee koguselist seisundit negatiivselt.

VeeS § 205 lg 1 alusel määrab põhjaveevarud põhjaveekomisjon ning varud kinnitab keskkonnaminister käskkirjaga. Viljandi maakonna põhjaveevarud on kinnitatud 06.04.2006 keskkonnaministri käskkirjaga nr 406 „Viljandi maakonna põhjaveevarude kinnitamine“. Mulgi vallas kehtestatud põhjaveevarusid ei ole.

Kompleksloa tabelis 14. „Võetava vee koguse ja seire nõuded“ sätestab Keskkonnaamet puurkaevust võetava vee koguse arvestamise nõuded ning vastavad seirenõuded vee kvaliteedi ja põhjaveetaseme seiramiseks.

Võetava vee seire tingimuste seadmisel (sisustamisel) lähtub loa andja keskkonnaministri 01.10.2019 määruse nr 48 „Põhjaveekogumite nimekiri ja nende eristamise kord,

seisundiklassid ja nende määramise kord, seisundiklassidele vastavad keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused, põhjavee ohustavate saasteainete nimekiri, nende sisalduse läviväärtused põhjaveekogumite kaupa ja kvaliteedi piirväärtused põhjavees ning taustataseme määramise põhimõtted" (edaspidi põhjaveekogumite määrus) § 6, § 7, § 9 ja § 10 nõuetest. Eesmärgiks on seirata näitajaid, mis annavad teavet põhjaveekogumite seisundiklasside kohta ning ühtlasi ka riiklikes põhjaveeseire puurkaevudes tehtava seirega. Seire sageduse määramisel on lähtutud ülalnimetatud põhjaveekogumite määruse § 7 lg 1 p 1-4 toodud suundumuste (tendentside) analüüsiks vajaliku andmete hulga kogumise kiiruse vajalikkusest. Käitise otsesemalt seotud näitajate osas toimuks seire 1 kord 3 aasta jooksul ja põhjaveekogumit üldisemalt ohustavate näitajate osas 1 kord 6 aasta jooksul. Sellised sagedused on samuti proportsionaalsed andmete kogumise ja käitaja ressursikuluga selle seire teostamisel.

Käitise välisõhu saastamist käsitlevad andmed

Seafarmi rekonstrueerimistöde käigus lammutatakse üks amortiseerunud sigala ning muid mittevajalikke väljaehitisi ja farmi laiendatakse kahe sigala võrra, mille käigus rekonstrueeritakse laudad nr 1, 3 ja 5 ning ehitatakse uued laudad nr 2 ja 4. Sigala rekonstrueerimise käigus rajatakse olemasolevatesse ja rajatavatesse lautadesse senise 4115 nuumikukohale täiendavad nuumikukohad kokku kuni 7164 kohta. Rekonstrueerimise järgselt saab rühmasulgudes olema täisrestpõrandad. Sõnniku eemaldamine toimub vaakumsüsteemi abil. Vedelsõnniku hoiustamiseks on olemas üks ringja põhiplaaniga hoidla mahutavusega 4500 m³ ja lisaks ehitatakse juurde üks ringja põhiplaaniga vedelsõnnikuhooldla mahutavusega 4500 m³. Laguun-tüüpi vedelsõnnikuhooldla võetakse rekonstrueerimise käigus kasutusele tuletõrje veevõtukohana.

Loomakasvatusest väljutatavateks saasteaineteks on ammoniaak, metaan ja dilämmastikoksiid, mille heitkogused on arvatud kasutades keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 66 "Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid" toodud arvutusmetoodikat. Planeeritud tegevuse korral maksimaalse loomade arvu juures lendub käitisest ammoniaaki 14,507 t/a, metaani 50,148 t/a ja dilämmastikoksiidi 0,076 t/a.

Kompleksloa tabelis 20 "Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende lubatud aastased heitkogused" määratakse välisõhku väljutatavate saasteainete lubatud heitkogused (t/a) lähtudes taotluse lubatud heitkoguste (LHK) projektist.

Kompleksloa tabelis 21 "Välisõhku väljutatavate saasteainete lubatud hetkelised heitkogused (g/s) heiteallikate kaupa (väljavõte LHK projektist)" määratakse välisõhku väljutatavate saasteainete lubatud hetkelised heitkogused (g/s) lähtudes taotluse lubatud heitkoguste (LHK) projektist.

Keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispriid" (edaspidi määrus nr 75) on

saasteainetele seatud piir- ja sihtväärtused, teavitamis- ja häiretasemed ning kriitilised tasemed. Ammoniaagile, metaanile ja dilämmastikoksiidile piir- ega sihtväärtust seatud ei ole. Määruse nr 75 Lisas 1 on ammoniaagile seatud aasta keskmine õhukvaliteedi kriitilise taseme väärtus $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ning 1 tunni kriitilise taseme väärtus $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mis on oluliste ökosüsteemide (põhiliselt epifüütsete samblike) kaitseks. Käitise lähiümbruses puuduvad olulised ökosüsteemid.

Käitise jäätmehooldust käsitlevad andmed

Käitise käitamisel tekib põhiliselt prügi- ja segametallijäätmed. Kõik tekkivad jäätmed antakse üle vastavat jäätmeluba omavatele jäätmekäitlejatele. Jäätmete ladestamist ning otsest keskkonda viimist ei toimu. Ohtlikud jäätmed kogutakse selleks ettenähtud suletavasse ruumi ja/või konteinerisse ning antakse käitlemiseks üle vastavat jäätmekäitlusaluba omavale jäätmekäitlejale. Jäätmete käitlemisel vastavalt kehtestatud nõuetele ei kujuta jäätmekäitlus käitises ohtu keskkonnale.

JäätS § 73 kohaselt ei ole jäätmeluba vaja jäätmete tekitamiseks, mistõttu ei reguleerita jäätmeteket ka kompleksloas.

Kompleksloa tabel 27 „Jäätmekäitlustoimingule esitatavad tehnilised ja keskkonnakaitse nõuded“ puhul on Keskkonnaamet pidanud vajalikuks kontsentreeritult välja tuua jäätmeseaduse ja selle alusel antud määruste olulisemad nõude ja põhimõtted, et tagada korrektne jäätmete käitlemine käitises. Eelnimetatud nõuded ja põhimõtted on kooskõlas jäätmeseaduse § 14 lg 1¹ ja 1², § 21, § 28, § 29 lg 1 ja 2, § 38, § 61 lg 1 ning § 116 lg 2.

Kütuse kasutamine, energia tootmine ja tarbimine

Kompleksloa tabelis 42 uuendatakse käitises kasutatava elektrienergia kogust.

Vibratsioon ning välisõhus leviv lõhn ja müra

Käitises puuduvad olulised vibratsiooniallikad. Müraallikad seafarmides on transport, mis on perioodiline, ning loomad, mis asuvad siseruumides.

Farmile iseloomulik lõhn esineb pidevalt. Ebameeldiva lõhna põhjustavad väävelvesiniku, ammoniaagi ja lenduvate orgaaniliste ühendite esinemine sõnniku laguproduktides. Lõhna tekkimine laudahoonetest ja sõnnikuhoidlatest sõltub väga paljudest teguritest. Olulised on siinkohal nii sõnniku füüsikalistest omadustest nagu sõnniku pH, ruumi ja sõnniku temperatuur ja niiskus, hapniku sisaldus kui ka loomade söötmine, millest tuleneb sõnniku keemiline koostis (nt proteiini sisaldus sõnnikus). Laudahoonetes mängib rolli nt ka sõnnikukanalite täituvus, nende tühjendamise sagedus, samuti asemete kui ka lauda üldisem korrashoid jne. Hoidlate puhul mõjutavad saasteainete tekkimist ja lendumist nt hoidlate täituvus, pinda katva kooriku olemasolu ning sõnniku koostis. Kompleksloa muutmise taotluses esitatud lõhnaaine esinemise hinnangu ja lõhnaaine esinemise sageduse modelleerimise tulemuse põhjal ei ületata lõhnaaine esinemine häirigutaset 15% aasta lõhnatundidest lähimate vastuvõtjate juures.

Omaseire

Kompleksloa tabelis 49 „Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed“ tuuakse lisaks sisendite ja väljundite üle arvestuse pidamisele, välja ka meetmed (nt. sõnniku toitainete sisalduse määramine), mis aitavad käitise tegevust täpsemalt planeerida ja seeläbi vähendada vähendamist vajava keskkonnanahäiringu tekkimise võimalikkust ehk keskkonnariski (nt. põldude üleväetamine ja saasteainete väljaleostumine põhja- ja/või pinnavette). Samuti kehtestatakse PVT-järeldest tulenevate PVT-de rakendamise numbriliste näitajate kontrolliga seotud seire (PVT nr 3, 4 ja 30 numbriliste näitajate kontroll läbi PVT-s 24 ja 25 toodud seire) ning PVT-s 27 ja 29 nimetatud tolmu seire ja tootmise omaseire tõhustamise meede.

Kompleksloa tabelis 51 "Avariide tagajärgede piiramiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks (lühikirjeldus)" täiendatakse infot avariide ja nende tagajärgede korral tegutsemise kohta.

Kompleksloa tabelis 54 „Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolde meetmed“ on Keskkonnaamet sätestanud meetmed, mis peavad tagama käitise sulgemise korral võimalikult väikese keskkonnamõju. Lähtutud on kompleksloa taotlusmaterjalis toodust ehk käitise spetsiifikast ning põhimõttest, et käitis ei põhjustaks pärast sulgemist ohtu ei inimesele, ega ka ümbritsevatele keskkonnale.

Kompleksluba on vastavalt THS §-le 48 tähtajatu. Kompleksloa kohustusega käitiste ning ka loa korrapärast kontrolli teostatakse THS § 158 alusel üks kord kolme aasta jooksul, ent mitte sagedamini kui üks kord aastas.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Lisa: Keskkonnakompleksluba

Teadmiseks: Mulgi Vallavalitsus

Marilin Ait
vanemspetsialist
veeosakond